

DiepenvEens

nr. 53 oktober 2025

Vliegtuigcrash boven Diepenveen in juni 1955. De brandweer blust wrakstukken in 't Weteman.

In deze Nieuwsbrief onder meer

- De Bornekamp achterhaald
- Kwekerijen en bloemisterijen in Diepenveen
- Diepenveen aan ramp ontsnapt?
- De vijftigste rommelmarkt in Diepenveen!
- Geschiedschrijving met krantenartikelen

Voorwoord

→ Voor onze tweede uitgave van dit kalenderjaar kunnen wij u als redactie wederom melden dat we een goed en gevarieerd gevulde DiepenvEens kunnen bieden. Met hopelijk voor al onze lezers zaken die de interesse wekken, zowel qua Diepenveense geschiedenis als het reilen en zeilen van onze historische vereniging.

Betreffende de verenigingszaken is er aandacht voor de aanstaande historische avond, bestuurszaken, korte berichten en de knipselgroep die even uitgelicht wordt.

Qua historie duiken we in een aantal zaken die zowel wat inhoud en ouderdom betreft veel variatie bieden. Ten eerste neemt Wim de Weerd ons mee in de ontstaansgeschiedenis van “De Bornekamp”. Een boerderij zoals ooit gelegen in het gebied welke nu de Draaiomsweg omvat. Jan Weggemans maakt ons deelgenoot van zijn studie naar de kwekerijen die

Diepenveen ooit gekend heeft, en nog kent. In het kader van dit laatste wordt hier Boomkwekerij en tuincentrum Gooiker apart uitgelicht.

In 1955, nu alweer 70 jaar geleden, botsten boven Diepenveen twee straaljagers van het type Gloster Meteor. Arie Koldewij heeft zich in dit onderwerp verdiept en doet hier met onder andere fraai beeldmateriaal verslag van. Tenslotte laat Jotine Sonder het feit dat de Diepenveense rommelmarkt, altijd de derde zaterdag in september, vijftig jaar bestaat niet onopgemerkt voorbij gaan. De groei van de rommelmarkt, van het initiatief van ooit tot het succes van nu, laat zij de revue passeren.

Wij wensen al onze lezers veel leesplezier, en hopen u in 2026 weer interessante nummers van de DiepenvEens te kunnen bieden. De voortekenen hiervan, gezien wat we al aan (potentiële) artikelen op de plank hebben liggen, zijn gunstig!

Van het bestuur

– Uitnodiging Historische Avond

Het bestuur nodigt u uit voor de Historische Avond, die op 6 november aanstaande in het Kulturhus wordt gehouden. De avond begint om 20:00 uur en de zaal is open vanaf 19:30 uur.

Als eerste is er een presentatie over het boek 'Van Kruissink tot Oosterwaarde 1432-2025', een nieuwe publicatie in de Historische reeks Diepenveen. Auteur Willem Janssen zal aan de hand van beeldmateriaal kort ingaan op de geschiedenis van deze eeuwenoude boerderij.

De lezing op deze avond heeft als titel '*Hoe oud is een jonge rivier? Over de IJssel en haar ontstaan*' en wordt gegeven door Peter Paul Hattinga-Verschure. De IJssel kennen we als de 'rode draad' door ons landschap en onze streekgeschiedenis. Uit onderzoek is naar voren gekomen dat deze rivier vanuit geologisch oogpunt gezien nog maar net is komen kijken. Voor het ontstaan van de IJssel in de 7^e eeuw was hier alleen de Schipbeek die naar het noorden zijn water afvoerde. Wat is er gebeurd waardoor de Rijn een nieuwe aftakking naar het noorden kreeg? Uw spreker is niet de onderzoeker, maar wel de kunstenaar die de geboorte van de IJssel in tekeningen tot leven brengt. Hoe zag dat er toen uit en wat kunnen we daar vandaag de dag nog van terugvinden in het landschap? U staat een kleurrijke presentatie te wachten over water, waterverf en waterlopen...

Voor onze leden op leeftijd of met een mobiliteitsbeperking die graag willen komen maar geen vervoer hebben bestaat de mogelijkheid om te worden opgehaald en weer thuisgebracht. Deze service is alleen mogelijk wanneer men in het dorp of in de directe omgeving woont. Als u van de service gebruik wilt maken dan kunt u een mailtje sturen naar info@historischeverenigingdiepenveen.nl of contact opnemen met Marinus de Winter, 0570 591382.

– Erfgoedkaart Deventer

Groen erfgoed. De vorige keer is geschreven over Grijz-, Groen- en Immaterieel erfgoed en dat de historische vereniging zich met alle drie bezighoudt. Voor Groen erfgoed ligt de aandacht bij de cultuurhistorische waarde van het landschap. Tot dusver is Groen erfgoed bij onze vereniging nog onderbelicht gebleven, maar door de nieuwe Omgevingswet is het noodzakelijk geworden er nu aandacht aan te schenken.

Erfgoedkaart Deventer. De Omgevingswet verplicht gemeenten om op een digitale kaart inzichtelijk te maken wat er in de leefomgeving van belang is. Mede op basis van deze gegevens wordt het gemeentelijk beleid voor de ruimtelijke ontwikkeling bepaald. Voor de archeologie heeft de gemeente Deventer deze slag al afgerond en momenteel wordt gewerkt aan de uitbreiding van de digitale 'Erfgoedkaart Deventer' met het thema 'Landschap'. De conceptversie hiervan kwam op 24 april jl. beschikbaar en het was de bedoeling dat deze in augustus definitief zou worden. Het korte tijdsbestek om het concept te beoordelen was voor de historische vereniging reden om met de gemeente het gesprek aan te gaan. Dat heeft ertoe geleid dat de einddatum is verschoven waardoor onze inbreng nog in de kaart opgenomen kan worden. Daarmee is een voldoende 'kapstok' verkregen voor de verdere detailinvulling die daarna nog moet/kan plaatsvinden.

Samenwerking voor Groen Erfgoed. Groen erfgoed heeft raakvlakken met diverse partijen die zich met de natuur en het landschap bezighouden. Vandaar dat samenwerking is gezocht met o.a. IVN-KNNV Deventer, de Bomenstichting Deventer, Stichting IJssel-boomgaarden, Stichting IJssellandschap en Stichting Het Overvelde. En zeker ook met de werkgroep 'Groen en Vitaal' die zich vanuit de Dorpsvisie met de natuurwaarden in en rond Diepenveen bezighoudt. Op 29 april jl. zijn tijdens een bijeenkomst met deze

Periodiek van de Historische Vereniging Dorp Diepenveen en Omgeving, opgericht november 1998. **Print:** ISSN 2590-0749, e-ISSN 2666-9226. Verschijnt tweemaal per jaar • **Contributie:** € 20,- per gezin per kalenderjaar. Voor bezorging per post wordt het bedrag met €10 verhoogd. Medio april vindt automatische incasso plaats van de contributie onder vermelding van incassant ID: NL13ZZZ080837070000. • **Bestuur:** Jan Helderman (voorzitter), Peter van Leent (secretaris), Jan Harmelink (penningmeester), Jan van Ginkel (verzamelgroep), Joke Roetert (kleding-en textielgroep), Arie Koldewij (foto-archiefgroep), Marinus de Winter (algemeen) • **Correspondentieadres:** Peter van Leent, Stijne van Sallandstraat 10, 7431 GR Diepenveen • **E-Mail:** info@historischeverenigingdiepenveen.nl • **Website:** www.historischeverenigingdiepenveen.nl • Op dinsdagmiddag is van 14.30 tot 16.00 uur de fotoarchiefgroep (FAG) in het café van het Hof van Salland aanwezig • **PR-groep, redactie:** Jan Helderman (coördinatie met het bestuur), Henk Grooters (tekstredactie), Rudi Steenbruggen (eindredactie) • **Illustraties:** Harry Mulder (nieuwe foto's) en FAG (fotoarchief groep), tenzij anders vermeld • **Druk:** De Kroon, Olst • © Historische Vereniging Diepenveen Dorp en Omgeving •

partijen onze ideeën over Groen erfgoed toegelicht en is van gedachten gewisseld over hoe samenwerking kan plaatsvinden. Het sleutelwoord is 'inventariseren', dus praktijk gericht bezig zijn. Wat vinden we belangrijk en moet dat speciale aandacht krijgen c.q. behouden worden? Het resultaat van de inventarisatie kan dan worden ingebracht in de Erfgoedkaart. De verschillende partijen onderkennen het belang van Groen erfgoed en zijn bereid om vanuit hun verantwoordelijkheid gegevens beschikbaar te stellen. De historische vereniging communiceert dit dan weer met de gemeente Deventer.

Korte Berichten

→ Rectificatie

Na ons eerst nu duidelijk is geworden, blijkt in Diepenveens nr. 51 in het artikel over de Politie, dat er een stukje tekst is weggefallen. In de alinea op pagina 3, die begint met 'Postcommandanten', had na de tekst: 'zodat postcommandant Te Selle niet hoefde te verhuizen na zijn pensionering.' het volgende moeten staan:

Postcommandant op het bureau aan de Oranjelaan werd P. Jansen, terwijl als nieuwe groepscommandant van Diepenveen, na de pensionering van adjudant Andrée in 1979, werd benoemd adjudant D. Jonkers. Zowel P. Jansen als D. Jonkers bleven in deze functies tot de samenvoeging van de gemeente Diepenveen met de gemeente Deventer op 1 januari 1999 een feit werd.

Links Groepscommandant D. Jonkers, rechts Rayoncommandant P. Jansen.

Doe je mee? De Erfgoedkaart Deventer is een belangrijk instrument voor de beleidsmakers. Het is dus zaak dat het inventariseren van het Grijs en Groen erfgoed een hoge prioriteit krijgt. We zijn daarvoor op zoek naar nog meer vrijwilligers. Heeft Grijs erfgoed je voorkeur of vind je Groen erfgoed meer bij je passen en wil je meehelpen met het inventariseren, meld je dan aan. Stuur een email naar info@historischeverenigingdiepenveen.nl en we nemen contact met je op.

→ Geschiedenis van de Platvoet en Borgele

Sinds een aantal maanden bestaat de website www.borgele-platvoet.nl. De maker, Erik Slim, woont op de Platvoet en is zich gaan verdiepen in de geschiedenis van deze wijk. Hij vindt steeds meer, niet alleen over de Platvoet maar ook over Borgele, en wordt steeds enthousiaster. Hij besloot om zijn bevindingen op een website zichtbaar te maken. En dat is bijzonder goed gelukt. Erik geeft hiermee de geschiedenis van dit deel van het werkgebied van onze vereniging meer bekendheid. Een goede reden dus om zijn website aan de onze te linken.

→ Wie weet hierover?

Onderzoek bouwsel burgemeestersbosje.

Door Archeologie Deventer is onderzoek gedaan naar het bouwsel in het 'burgermeesterbosje' nabij de hoek Kerkpad – Sallandsweg. Daarbij is vastgesteld dat het geen put of toegang tot een kelder is. Maar wat het wel is kon men niet achterhalen. De datering van de gebruikte stenen is rond de veertiger jaren van de

vorige eeuw. Wie kan zich herinneren of heeft gehoord wat de functie van het bouwsel is geweest?

Laat het even weten via

info@historischeverenigingdiepenveen.nl

→ Schenkingen

Met regelmaat krijgt onze vereniging een object geschenken dat op Diepenveen betrekking heeft. Recente aanwinsten zijn onder andere de bel van klooster Sion gemaakt van een granaathuls uit WO II en een pentekening van de Kozakkenlinde. Bijzonder is de schenking van een maquette van het vrouwenklooster te Diepenveen. Omdat van het klooster wel beschrijvingen bestaan, maar geen afbeeldingen bekend zijn, besloot Martin Brouwer een maquette te maken. Na gedaan onderzoek begon hij te bouwen. Het resultaat

is een ommuurd complex met de huidige kerk en nog vele andere gebouwen. Hiermee hebben we nu een idee hoe het klooster er mogelijk heeft uitgezien.

Martin Brouwer bij zijn maquette.

De Bornekamp achterhaald

Door Wim de Weerd

Het adellijk geslacht met de naam Rande komt hier reeds in de middeleeuwen voor. Snuffelend in het Stadsarchief van Deventer kwam ik een akte tegen uit het jaar 1285¹. De akte beschrijft de verkoop door Rudolf van Rande, met toestemming van de onder- en opperleenheer, van een akker 'Bornekamp' genaamd, gelegen in de Randerbroek, als edel eigen goed aan een Deventer burger. Deze akte was voor mij de aanleiding voor nader onderzoek naar de naam 'Bornekamp' en zijn locatie.

→ De Randerbroek

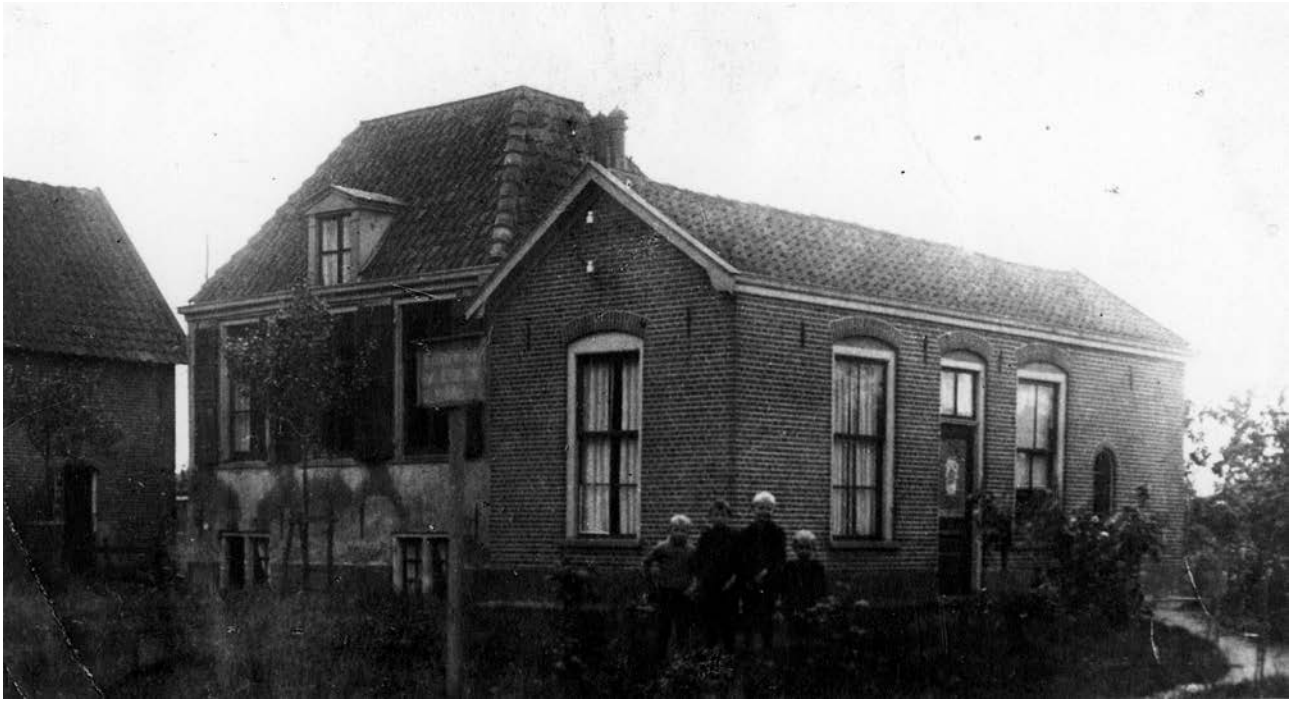
Het gebied Rande lag tussen de Sallandse heuvelrug en de geulen van de IJssel. Het was in de vroege middeleeuwen een moerassig gebied waar alleen op de hoger gelegen dekzandruggen gewoond kon worden. Via de laagten en geulen in het dekzandlandschap kon het water afwateren op de IJssel. Bij hoog water echter stroomde het water in omgekeerde richting. Deze situatie is terug te vinden in de benaming Randerbroek. Het Oudnederlandse woord broek betekent vochtig laagland, moeras.

Het waren de grondeigenaren dan wel de gebruikers van de hoeven in de buurschappen Rande en Borgele, die in de periode 900-1200 gezamenlijk de eerste inspanning leverden om de optredende wateroverlast

te bestrijden. Zo werd ter bescherming tegen het IJsselwater bij Rande een dijk aangelegd. Voor de afvoer van het overtollige water naar de IJssel was een uitwateringssluys nodig. De naam van deze uitwateringssluys, het Randerzyl, staat vermeld in bewaard gebleven documenten uit 1240; het zijl zelf zal van eerdere datum zijn.

Na de oprichting van de marken Rande en Borgele omstreeks 1240-1250 zal door stukjes dijk aanleg de wateroverlast lokaal beperkt zijn. Rond 1300 waren de waterkeringen tussen de IJssel en de landerijen tot een aaneengesloten dijklichaam uitgegroeid. Afwatering op de IJssel werd zo onmogelijk, waardoor het water zich ophoopte in de lage komgronden langs de rivier. Om dit probleem aan te pakken werden door toedoen van de Utrechtse bisschop Guy van Avesnes vanaf 1308 structurele maatregelen getroffen om de wateroverlast terug te dringen. Dijken werden verbeterd en afwateringskanalen parallel aan de IJssel richting Zwolle werden gegraven, waarbij bestaande natuurlijke waterlopen met elkaar werden verbonden. Zo ontstonden de Zandwetering en Soestwetering. Daarnaast werden er overal leigraven en tochtsloten gegraven, die weer op de weteringen uitkwamen. Het moerasgebied verdween uiteindelijk, maar de benaming Randerbroek bleef nog lang bestaan.

¹ Dossier in het museum De Waag van Mr. J. van Doornink, gedateerd 4 november 1867. Mr. H. Kronenberg gebruikte deze gegevens voor zijn verhaal 'Oud en Nieuw Rande' (ca. 1930).

Boerderij De Draaiom op de hoek Dorpsstraat - Langs de Wetering.

→ De naam Bornekamp

Volgens de akte uit 1285 lag de Bornekamp in de Randerbroek. Maar waar dan wel? Waarschijnlijk niet heel dicht bij de plek waar Rudolf van Rande zelf woonde, want dan zou hij het niet verkocht hebben. In het Middelnederlands is de betekenis van 'borne' bron of bronwater. Kamp staat voor een stuk land of veld. De Bornekamp lijkt daarmee de aanduiding voor een gebied dat bij het begin van een waterloop is gelegen. De waterloop moet dan een natuurlijke beek zijn geweest, die over het grondgebied van de familie Rande liep. Het feit dat over een akker wordt gesproken betekent dat daar een stuk land in cultuur is gebracht. Hoogst waarschijnlijk door het afgraven van het aanwezige veen.

Pas in een akte uit 1418 wordt de Bornekamp weer genoemd. In de periode tussen 1285 en 1418 vonden in Rande echter enkele belangrijke gebeurtenissen plaats. Zo werd omstreeks 1340 de marke Rande gesplitst in de marken Rande en Tjoene. In 1400 werd het vrouwenklooster Diepenveen gesticht, dat nabij de dan inmiddels tot wetering vergraven natuurlijke beek lag die door Tjoene liep.

→ Cartularium van het vrouwenklooster Diepenveen

Het cartularium van het Diepenveense vrouwenklooster is in het midden van de vijftiende eeuw geschreven en bevat transacties van onroerend goed van het kloos-

ter. Het lijvige handschrift, geschreven op perkament, behoort tot de collectie van de Athenaeumbibliotheek te Deventer. Het belangrijke boekwerk bevat een schat aan gegevens met veel namen van personen, landerijen en boerderijen, maar is zeker niet compleet.

Ook de 'Bornekamp' wordt hierin genoemd. De letterlijke tekst geschreven in een akte uit 1418 luidt als volgt: *Wo wij de Bornekamp gewisseld hebt.*

Voor Seyne van den Water, rentmeester in Salland, en Claes van Overhage, rentmeester in Twente, verklaren heer Johan Brinkerinc, priester, namens het klooster van Diepenveen, en Willem ten Sande, dat zij over en weer eenige, beter bij elkaar gelegen akkers hebben gewisseld, waarbij het klooster aan Willem ten Sande afstand >> derdehalf muddesaed landes up der Haer, drie stucke landes, geheiten dat Bretland, also als de Gelys van Arnhem to te behoren plegen >> en waarvoor het klooster ontving de Bornekamp, van omtrent vierdehalf muddenzaad-land, behorende tot den hof te Wedenborn. Hierover waren goede lieden Berend ten Berchues, Ger Nyehof, Johan te Baerle, Wigher ter Stegen. Gegeven 1418 den 1 maart.

Deze akte beschrijft dus de ruil van grond. Het klooster krijgt de Bornekamp. Dit grondgebied was in bezit van 'den Hof te Wedenhorn' welke vertegenwoordigd wordt door de Twentse rentmeester Claes van Overhage. Waar 'den hof te Wedenhorn' in Twente ligt heb ik niet kunnen vinden. Uit de akte blijkt dat Willem ten Sande de Bornekamp in pacht heeft en er

waarschijnlijk een boerderij Sande of Sandink staat (de pachter nam vaak de achternaam van de boerderij aan). Vanwege de ruil van grond gaat Willem nu de genoemde stukken land aangeduid als Bretland pachten, die eigendom waren van Gelys van Arnhem (lid van de Deventer vroedschap tussen 1376 en 1398).

Een akte uit 1442 bevat de volgende tekst:

Van der meynte vor unser porten de wij den erfgenamen afkoffen.

Hendrik van Doetinchem buurrichter² in de mark Rande, en Alef van Echte, Albert Swaneken, Herman Bovynck, Gosen Bange en Arnt Scadevelt erfgenamen, geven met consent van de gemeene erfgenamen van de mark Rande, over aan het klooster Diepenveen een stuk land, gelegen voor de Ooster-kloosterpoort, ter weerszijden van den dijk, die loopt in de richting van de wetering, aan de Deventersche zijde, zoals dat stuk land gelegen is binnen >> de graven, de se dar buten umme gegraven hebben, ende tusschen den closter << Waarvoor het klooster betaald heeft 31 rynsche gulden, ten voordeele van de gemeene erfgenamen voor een hoofd in den IJsel. Voorts zal het klooster de brug over de wetering voor de Randersteeg (de huidige Randerstraat), en een stuk dijk onderhouden, behoudens bij dijkbreuk, als wanneer de markegenooten haar mede zullen helpen maken.

Het klooster kocht dus van de markegenoten een stuk onverdeelde grond, gelegen bij de kloosterpoort aan de oostzijde dat zich uitstreckte richting Deventer tot aan het einde van het kloosterterrein. De poort kwam uit op een dijk, mogelijk de aanduiding van de weg, die vanaf Deventer naar het noorden liep en de wetering kruiste. Door de aankoop verkreeg het klooster een betere toegang tot de Wetering.

Een andere akte uit het jaar 1442 heeft dezelfde strekking: *Wo wy eyn stücke unser weteringe verwisselt hebt myt Wermbolt Gerritsen. Henric van Doetichem buurrichter in de Rander-mark, Albert Swaneken en Herman Bovynck getuigen dat Wermbolt Gerritsz. aan het klooster van Diepenveen overgeven heeft zijn wetering, die voor het klooster is gelegen, en daarvoor heeft ingewisseld de kloosterwetering aan den andere zijde van de brug, nevens den Molenkamp.*

Wermbold Gerritsz ruilde met het klooster een stuk wetering. Door deze ruil bezat het klooster niet alleen de grond tussen de wetering en het klooster, maar ook de wetering ter plaatse. Wermbold kreeg hiervoor stroomafwaards voorbij de brug over de wetering (ter hoogte van de Olsterweg) een ander stuk wetering terug. Vermeld wordt nog dat dit stuk wetering gelegen is naast de Molenkamp. Dit wijst erop dat er in 1442 in een landschap van heidevelden al een molen stond op de (huidige) Molenbelt aan de Molenweg³. Of deze molen toen al eigendom van het klooster was is niet bekend. In 1498 is 'de molen Diepenveen' al wel eigendom van het 'Jufferen Clooster' want deze wordt dan bij de verpachtingen van het vrouwenklooster genoemd.

Het ziet er naar uit dat Brinkerinck al vanaf het begin van het ontstaan van het klooster het nabije stroomgebied van de wetering in bezit wilde hebben. Stroomopwaarts had men met de aankoop van de Bornekamp in 1418 de mogelijkheid gecreëerd om zonodig water te stuwen. Dat was van belang voor het beheer van de waterhuishouding bij het klooster. Zo konden de aangelegde grachten/sloten (*graven*) in het gehele gebied rondom het klooster van voldoende water worden voorzien. Behalve voor de waterhuishouding was de wetering ook van belang voor het gebruik van water binnen het klooster. Door een aftakking te maken naar een reservoir of kolk kon men door bezinking praktisch helder en zuiver water voor het wassen en ook voor drinkwater verkrijgen.

→ Schattingsregister van Salland uit 1520

Aan het begin van de zestiende eeuw was het onrustig in Overijssel. Vanaf 1513 werden er oorlogen gevoerd tussen de landsheer, de bisschop van Utrecht, de graven van Holland en de hertogen van Gelre. Op het platteland was het daardoor onveilig door rondtrekkende en plunderende soldaten. De bisschop stak zich voor de oorlogsvoering diep in de schulden. Hij zocht een oplossing voor zijn financiële nood in het opleggen van een schatting, een belasting op onroerend goed, aan de eigenaren van landerijen in het Oversticht. Daartoe werd in 1520 het zogenaamde schattingsregister opgesteld.

Het schattingsregister van Salland uit 1520 geeft een gedetailleerd overzicht van het grondbezit in Salland

² Hendrik van Doetinchem is in 1442 markerichter van de marke Rande en woonde waarschijnlijk op het toenmalige kasteel Rande.

³ Het is uitgesloten dat deze molen bij de Molenkolk stond; deze kolk is in 1595 ontstaan (gespoeld) na een enorme dijkdoorbraak. Zie "Korte Chronycke der Stadt Deventer van de oudste geheugenissen af tot het vredejare van 1648" door Arnold Moonen.

in die tijd. Het is het oudste bewaard gebleven overzicht van dit type en geeft inzicht in de verdeling van onroerend goed en de bevolkingssamenstelling van het gebied. Over de marken Rande en Tjoene is o.a. het volgende geschreven:

>> *Bonenkamp, synt twee erve, dat eene Zandinck ende dat andere Nyenhuysss genaemt, beyde <<*

Hier zijn verder geen bedragen genoemd. Datzelfde zien we ook bij o.a. erve Bloemendal, een kloosterbezit. Blijkbaar was het vrouwenklooster door de bisschop vrijgesteld van het betalen van belasting. Dit wijst erop dat het gebied Bonenkamp eigendom van het klooster was.

We zien in het register dat de naam Bornekamp na eeuwen blijkt te zijn verbasterd naar Bonenkamp. De verandering van naam is niet zo verwonderlijk, omdat er weinig verschil in uitspraak is. Verder is bekend dat er in Rande, Tjoene, Wechele en buurtschap Essen veel paardenbonen verbouwd werden, dat mede de verandering kan verklaren. Ook de naam Zandinck komen we weer tegen. Dit is dezelfde boerderij waar Willem ten Sande een eeuw eerder (in 1418) woonde en die genoemd is naar de naastgelegen Zandwetering. Maar ook uit het schattingsregister blijkt niet waar het erf precies was gelegen.

→ Het jaar 1601

In het Stadsarchief van Deventer zijn o.a. aantekeningen van de door het bevoegd gezag opgelegde belastingen terug te vinden. Zo blijkt dat in 1601 een zekere Luicken Bonekamp, wonende op boerderij de Bonekamp 'mit die pellerie', twee mud rogge als grondbelasting aan de stad moet betalen ⁴.

De naam Bonekamp is interessant, omdat dit duidelijk een verdere verbastering is van Bonenkamp en het oorspronkelijke Bornekamp. Het betekent ook dat de boerderij hoogstwaarschijnlijk op de plek stond van de in 1422 genoemde erven Zandinck of Nyenhuys.

Ook de aanduiding 'pellerie' is om meerdere redenen van belang. Omdat de pellerie ook tot de kloosterbezittingen behoorde, mag worden aangenomen dat er voorheen ook gepeld en gemalen werd voor het vrouwenklooster⁵. Op welke wijze dat gebeurde kon niet worden achterhaald. Omdat de grondbelasting twee mud rogge was, zal rogge naast boekweit en tarwe zeker een van de granen zijn geweest die geleverd werden. Uit latere documenten blijkt, dat de pellerie een woongedeelte kreeg en er dan twee boerderijen, 'den Boonekamp en de Pellerije', vlak naast elkaar stonden. Zowel de boerderijen Boonekamp als Pellerije worden met regelmaat in documenten genoemd. Uit het doopboek van de Hervormde kerk blijkt dat tussen 1718 en 1721 de naam Pellerije overgaat in 'den Draijomme'.

Omdat de locatie van deze beide boerderijen exact bekend is en op grond van de resultaten van het hier beschreven onderzoek kan nu worden vastgesteld dat de in de akte uit 1285 vermelde Bornekamp het gebied bestreek, dat nu Draaiom wordt genoemd. Daarmee gaat de geschiedenis van dit deel van het dorp verder terug dan 1601, waarover ik heb geschreven in mijn boek "De Draaiom, van pellerie tot centrum van het dorp Diepenveen" van maart 2003.

Huidige situatie, Dorpsstraat 5-7.

⁴ Het schoutambt Colmschate werd in 1570 door Philips II, toen landsheer van Overijssel, in pand gegeven bij de stad Deventer om de dure Tachtigjarige Oorlog te bekostigen. Het geld is nooit terugbetaald en sedertdien bestuurd de magistraat van Deventer het gebied. Ook de kloosterbezittingen van het vrouwenklooster vielen hieronder en waren voor Deventer dus een belangrijke inkomstenbron.

⁵ Na de plundering van het klooster door de Staatse troepen in 1578 verlieten de zusters het klooster en vertrokken naar de stad Deventer.

Kwekerijen en bloemisterijen in Diepenveen

Door Jan Weggemans

In Diepenveen treffen we vanouds naast woningen en winkels een vrij groot aantal kwekerijen, bloemisterijen en daarmee verbonden activiteiten aan. Sommige zijn inmiddels verdwenen, omdat er geen bedrijfsopvolger was of de functie van de grond is veranderd naar woningbouw.

Het zelfstandig, beroepsmatig werkzaam zijn in een kwekerij of tuincentrum is geen sinecure. Veel vakkennis is vereist en het is hard werken. De eigenaren zijn vaak gedreven door hun idealen. In dit artikel gaan we voor het dorp Diepenveen in op de genoemde bedrijvigheid.

De oudste kwekerij was die van de familie Berends (opgericht in 1882), oorspronkelijk gericht op het kweken van laan- en fruitbomen. De laatste generatie, Jan Berends, beëindigde het bedrijf, dat inmiddels een bloemenkwekerij en tuincentrum was geworden, in 2006. De vorige generaties Berends zijn in nr. 15 (oktober 2006) van Diepenveens uitgebreid besproken.

Prominent was het bedrijf van Derk Keurhorst aan de Puinweg (thans Oranjelaan ter hoogte van 't Weterman). Voor de Tweede Wereldoorlog organiseerde hij regelmatig een goed bezochte regionale tuinbouwbeurs/bloemententoonstelling. In de oorlogsperiode 1940-1945 was Keurhorst betrokken bij de Diepenveense Tabaks Centrale. In de Historische reeks Diepenveen verscheen in april 2008 het boek 'Diepenveense Tabak Centrale, een plantage onder de rook van Deventer 1942-1959'. Het is een bijzonder verhaal over de teelt van en het kerven van lokaal geteelde tabak met afzet in het hele land. Omstreeks 1949 verkocht Keurhorst nog slechts wat planten in zijn winkeltje. Het bedrijf – met de kassen – was in 1945 getroffen door oorlogsschade aan de kassen en verwaarloosd.

→ Bloemsierkunst Flierman

Albert Jan Flierman kon het bedrijf vanaf januari 1950 in huur overnemen. In 1956 kocht Flierman het bedrijf en het woonhuis van Keurhorst. Het tuiniersbedrijf (verkoop van plantjes) veranderde in een bloemen- en plantenwinkel. Frederie Tiebot, de dochter van Albert Jan Flierman, vertelt over de ontwikkeling van Bloemsierkunst Flierman totdat het bedrijf in juni 2020 werd beëindigd na het overlijden van haar man Hans Tiebot.

Toen de vernieuwde en vergrote winkel in 1964 steeds beter ging lopen, stopte Albert Jan Flierman met kweken en richtte het bedrijf zich op verkoop van bloemen, planten, vazen en potten. Frederie had de vakschool bloemsierkunst gevolgd en enkele dagen per week bij een bloemist in Zwolle gewerkt en parttime in Diepenveen in het bedrijf van haar vader.

In 1985 ging zij een vennootschap onder firma (VOF) aan met haar vader. In 1994 ging Albert Jan als 65-jarige met pensioen en nam haar echtgenoot Hans zijn plaats in de VOF over. Albert Jan bleef tot zijn 89e jaar hand- en spandiensten verrichten.

Bloemsierkunst Flierman profileerde zich in de bedrijfsvoering als duurzame bloemist (MPS-certificering). Het was hard werken in het bedrijf. De planten werden ingekocht bij een groothandel in Aalsmeer, de bloemen bij een groothandel in Apeldoorn. Een groot deel van de klandizie kwam uit Deventer; het bedrijf had veel vaste klanten. Omdat het bedrijf geen opvolgers had, is het medio 2020 – eerder dan gepland – gestopt. Saskia Engelen, die zeventien jaar werkzaam was bij Bloemsierkunst Flierman is later dat jaar met haar eigen bloemenzaak in de Dorpsstraat gestart.

Bloemsierkunst Flierman aan de Oranjelaan 68 in 1999.

→ Andere niet meer bestaande bedrijven

Op 1 januari 1985 sloot de bloemenwinkel van Ab en Betsy Krommendijk aan de Wetermansweg, (in Borgele nabij de IJsseldijk) waar sinds 1972 door het echtpaar bloemen werden verkocht. Voordien was Ab met zijn schoonvader werkzaam als hovenier. Dit werk werd hem te zwaar en de overstap naar bloemist

volgde (In Diepenveens nr. 43, november 2020 schrijft Harry Mulder erover).

Aan de Binnenweg in Diepenveen heeft Mans Overkamp jarenlang vaste planten verkocht als hobbyist. Hij was werkzaam bij Akzo als tuinbaas. In Diepenveen was ook van Rijssen aan de Oranjelaan (tegenover Sparrenheuvel) ex-tuinbaas bij Jachtlust (huidige locatie Sparrenheuvel) actief met verkoop van groente en planten met zelfgemaakte potgrond.

Jan van Rijssen de ex-tuinbaas van Jachtlust.

– Tuincentrum Martin Brilleman

De voormalige, landelijk bekende plantenkwekerij van Martin aan de Binnenweg was geen hobbybedrijf. Martin (1945) woont in augustus 2025 al vele jaren in de voormalige verkoopruimte van zijn tuincentrum annex kwekerij aan de Binnenweg in Diepenveen. Hij was eigenaar van een bedrijf, dat als specialisatie rotsplanten kweekte. Van heinde en verre kwamen klanten naar hem toe, soms met bussen. 'Ik heb een mooi beroep gehad' zegt Martin, 'Ik zou het precies zo weer willen doen'. Dat maakt nieuwsgierig naar hoe het gegaan is. Hij is sinds 2000 gestopt met zijn bedrijf.

Martin Brilleman is opgegroeid in de Schildersstraat, waar hij een volkstuin had op het nabij gelegen volkstuincomplex Kosterkamp (eigendom van de Protestantse kerk Diepenveen). Zijn vader was timmerman en zijn moeder werkte op een postkantoor. Martin volgde een opleiding aan de lagere tuinbouwschool in Twello (praktijkopleiding als hovenier). Feitelijk was hij al vanaf zijn twaalfde jaar werkzaam als hovenier

bij anderen. Eerst een jaar of vier bij Krommendijk in Diepenveen (op de Platvoet) en daarna geruime tijd in Twello. Na zijn militaire dienst rondde hij de middelbare tuinbouwschool in Velp af op 23-jarige leeftijd.

Na een korte periode werkzaam te zijn geweest als hovenier bij de gemeente Diepenveen, begon hij in 1968 voor zichzelf als hovenier, eerst op de Kosterkamp en daarna op een stuk grond van een oom aan de Draaiomsweg. Begin van de jaren 70 trok hij in het huis van zijn schoonouders aan de Binnenweg en kocht Martin extra grond bij, zodat hij een bedrijf had dat aaneen gesloten circa een hectare groot was.

Naast eigen kweek kocht hij planten in Boskoop. Martin Brilleman specialiseerde zich omstreeks 1975 in het kweken van bijzondere planten en in rotsplanten. Zijn groeiende netwerk bestond onder meer uit de botanische tuin van de Vrije Universiteit in Amsterdam (tuinbaas Daan Smit). Maar ook uit frequent contact met Wiert Nieuman, Piet Oudolf, Hans Kramer (van de Hessenhof in Ede), de gebroeders Ploeger in De Bilt en Romke van de Kaa, allemaal gerenommeerde namen in de plantenteelt. Martin was dus zelf ook een bekende naam in ons land. Ook had hij een intensief contact met Ada Hofman, deskundige op gebied van vijvers. In haar tuin heeft hij ook een rotstuin aangelegd. Hij was een actief lid van de rotsplantenvereniging. Via de botanische tuin van de VU krijgt hij zaden toegestuurd uit de hele wereld.

In de periode 1975-1980 was Ruud Hendriks (1959), toen nog thuis woonachtig aan de Wechelerweg, als student op zaterdag werkzaam in de kwekerij. 'Kenmerkend', zei Ruud, 'was de passie voor het vak van de joviale en aimabele Martin'. Er werkten in die tijd drie tot vier mensen, die bij het schaften gezellig koffie dronken aan de keukentafel bij Martin's vrouw, Alie van Beek. Heel wat planten werden gescheurd en gestekt om aan de groeiende vraag in de zomerperiode te voldoen.

Verder onderhield hij contacten met collega's (Esveld in Boskoop en Stam in Ochten). In Boskoop kocht hij stekmateriaal en liet dit doorgroeien op zijn bedrijf, bv. esdoorns. In de topperiode verkocht hij een enorm groot aantal soorten vaste planten. Naast rotsplanten ook bomen, struiken, coniferen, rozen en waterplanten. Vanwege zijn specialisatie in rotsplanten legde hij op de kwekerij een rotstuin met waterval aan als voorbeeldtuin. Veel rotsplanten werden door Martin zelf uit zaad gewonnen.

Martin Brilleman gaf ook lezingen voor de KMTP (Groeï en Bloei) en was geen avond thuis. Die lezingen leveren kwekers veel nieuwe klanten op. Er volgden uitnodigingen om te komen verkopen op fairs (Utrecht, Velzen, in België Kalmthout en Gent). Ondertussen was Martin nog steeds werkzaam als hovenier en ontwerper van tuinen. De verkoop in de kwekerij kwam in toenemende mate bij zijn vrouw Alie te liggen.

Martin gaf een catalogus uit van 85 bladzijden in een oplage van enkele duizenden, die voor 2,50 gulden per post werd toegestuurd aan geïnteresseerden. De klanten kwamen deels ook van verre (Duitsland, België, Engeland), soms met kleine bussen. Met zitjes aan tafels maakte hij er voor zijn klanten een gezellig verblijf van. Trots was hij op de kweek van Mekanopsis (blauwe papaver). Hij kweekte deze met duizenden voor verkoop en handel.

Op het toppunt van de activiteiten van zijn bedrijf werkten er in het hoogseizoen alles bijeen tien mensen, voornamelijk hoveniers met vakkennis, maar ook stagiairs. Martin kwam zelf weinig in de tuin vanwege de administratieve taken, het maken van tuinontwerpen en bezoeken en activiteiten elders. Zijn vrouw regelde de verkoop in het tuincentrum.

Eind jaren tachtig werd duidelijk dat het zo niet langer ging. Zijn vrouw werd overspannen. De hovenierstak werd overgedragen aan werknemer Bas Van Swigchem (inmiddels overleden). Verdere doorgroei van het tuincentrum was gezien de beschikbare grond geen haalbare kaart. Martin stootte het personeel af en nam om voldoende inkomen te verwerven zelf weer taken als hovenier op zich.

Het hovenierswerk met aanleg van bestrating en gebruik van bielzen was een aanslag op zijn gezondheid 'Ik heb mij kapot gewerkt', zei Martin tijdens het interview. In de jaren 90 kreeg hij problemen met zijn rug en beide heupen. In 2000 stopte Martin noodgedwongen op 55-jarige leeftijd met zijn bedrijf. Het werken ging niet meer.

In zijn tuin staan nog enkele planten met bijzondere herinneringen. Enthousiast toont Martin een Yucca wiplei. Deze heeft scherpe naalden en is opgekweekt uit zaad, dat hij kreeg van een botanische tuin in Canada. Ook staat in zijn tuin nog een Haberlea rhodopensis, die hij tijdens een vakantie kocht bij een kweker in Zwitserland.

Martin en Alie Brilleman in de rotstuin in 1999.

→ Bloemenkwekerijen in Diepenveen

Een aantal nog wel bestaande bedrijven is vooral actief met de kweek van bloemen en planten. Bij kwekerij Het Nieuwe Veld wordt dit gecombineerd met zorg, bij Herma's Border met werk als hovenier en het exploiteren van een theetuin en bij Jenny's Zomer- en Zijdenbloemen met de verkoop van boeketten en graf- en bruidswerk.

Jenny's Zomer- en Zijdenbloemen

Het bedrijf van Jenny Harmelink aan de Molenveldsweg kweekt en verkoopt bloemen. In 1983 heeft zij de middelbare tuinbouwschool in Nijmegen afgerond. Ook heeft ze gewerkt in bloemenwinkels. Midden jaren 80 begon ze met de kweek van droogbloemen en later de zomerbloemen.

In haar bloementuin van 700 m² kweekt zij in de zomer met name éénjarigen en dahlia's. Voor boeketten kun je dan bij haar bedrijf terecht, maar ook voor kerststukken en graf- en bruidswerk. Naast de teelt van droogbloemen verkoopt ze ook zijden bloemen.

Herma's Border

Herma Schmutzler is plantenkweker, hovenier, tuinontwerper, zij beheert de theetuin aan de Bronckhorsterstraat (Olst) op de weg naar de Haere. Dat alles onder de bedrijfsnaam Herma's Border.

Na een brede vooropleiding aan een hogere landbouwschool en de tuinbouwschool in Frederiksoord liep zij stages bij kweker Coen Jansen in Dalfsen en in de tuinen van Mien Ruys in Dedemsvaart. Ook heeft zij op diverse kwekerijen elders gewerkt. Zij heeft uitge-

breide kennis van bijzondere vaste planten, heesters en bomen.

Zij werkt ecologisch: 'Op de hogere landbouwschool heb ik geleerd dat je de bodem en niet de planten moet voeden en dat het belangrijk is om de juiste plant op de juiste plaats te zetten.'

In 2005 pachtte zij een schaduwtuin naast de pastorie van de Protestantse kerk en vanaf 2006 startte zij met de verkoop van vaste planten in Diepenveen. In 2006 begon ze ook met de aanleg van een zonnige tuin aan de Brockhorsterstraat. In die tuin, thans ook theetuin, is haar kennis van planten en van ontwerpen toegepast. Klanten voor wie zij een tuin ontwerpt of beheert kunnen er kennis opdoen. Omdat het veelzijdige werk omvangrijk en zwaar is, verkoopt zij geen planten meer, maar kweekt deze op voor haar werk als hovenier en tuinontwerper.

Het Nieuwe Veld

Eind 2005 startte Hanne Struik met Het Nieuwe Veld aan de Boxbergerweg. De start bestond uit het ontginnen van een stuk landbouwgrond van 2.500 m² van IJssellandschap aan de Boxbergerweg in Diepenveen. Het doel was een biologische zorgkwekerij op te zetten, met dagbesteding voor psychiatrische patiënten. Maar daarvoor moest zij als start eerst zelf een basisvoorraad planten kweken. Zij werd gedreven vanuit een opleidingen in onderwijs, zorg en op een middelbare tuinbouwschool. De start was sober met een geleende pipowagen, een directieket als kantoor en de overname van een tunnelkas van Martin Brilleman, die stopte met zijn bedrijf. Pas in 2013 verrees een goede bedrijfskantine. Het accent van het werk lag op het kweken van vaste planten en plukbloemen. Het vergde veel aandacht en inzet om voldoende inkomsten uit zowel de zorg als uit de kwekerij te ontwikkelen.

De inzet van vrijwilligers die ook samenwerkten met de deelnemers was voor Hanne belangrijk. Het Nieuwe Veld is SKAL-gecertificeerd en groeide geleidelijk uit tot een bedrijf van 15.000 m². 'Ik heb veel plezier in het werk buiten in de tuin. Je wordt niet rijk van dit werk. Je ervaart hoe mensen door het werk aarden en tot bloei komen.' Diverse pogingen van Hanne om de kwekerijfunctie te verbinden met (deels nieuwe) erfdeelwoningen en nieuwe zorgwoningen op het aanpalende agrarische terrein, hadden uiteindelijk geen succes.

De kwekerij verkoopt producten in een landwinkel (planten, bloemen, kruiden en groente) en er is een theetuin.

Op 1 januari 2024 is de kwekerij in overleg met grondeigenaar IJssellandschap – wegens de naderende pensionering van Hanne Struik – overgegaan naar het semioverheidsbedrijf KonnecteD uit Deventer. KonnecteD wil in het buitengebied van Deventer een 'beschutte werkplek' bieden aan haar deelnemers gericht op zorg en deels ook op het voorbereiden van een werkplek in het groen elders. In een overgangsfase blijft Hanne aan het bedrijf verbonden om haar brede kennis over te dragen. Daarna zal de bevoegdheid van Hanne in het bedrijf moeten worden ingevuld door de nieuwe eigenaar.

→ **Groenteteelt**

Je zou kunnen zeggen dat Diepenveen een Limburgs tintje heeft met de drie bedrijven die asperges verkopen. Allereerst startte vanaf 1985 het landbouwbedrijf De Boerkamp aan de Oranjelaan met anderhalve hectare aspergeteelt om de structuur van het boerenbedrijf te verbreden. Daarnaast heeft Boer Albert (Albert de Ruiter) een kleine aspergekwekerij aan de Sallandsweg nabij de IJsseldijk. Tenslotte kweekt tuinderij Veldink aan de Wetermansweg, naast andere producten, asperges.

→ **Tuinderij Veldink**

Veel Diepenveners kennen het bedrijf van de familie Veldink aan de Wetermansweg bij de spoorwegovergang. Het is een verkooppunt van groenten en fruit met bijzondere accenten: asperges in het voorjaar (vanaf eind jaren 80), kerstdennen in december (al 40 jaar) maar ook deels eigen verbouwde groenten, aardappelen, groenteplantjes, kersen uit de Betuwe en pompoenen. Wim Veldink (1952) is het gezicht van het bedrijf, althans hij – en zijn vrouw Herma – waren dat, want per 1 januari 2025 heeft zoon Mark het bedrijf overgenomen.

Wim en Herma Veldink zijn ter ondersteuning thans nog slechts werkzaam als 'vrijwilligers' in het bedrijf. Hij vertelt over de start: 'Ik was onderhoudsmonteur bij een papierfabriek in Eerbeek en later op het technische vlak werkzaam bij de Coberco Condensfabriek in Deventer. Na ons huwelijk in 1982 nam ik het bedrijf van mijn vader over. Dat was vanouds een boerenbedrijf met eerst nog melkvee, verbouw van aardappels en nog enige tijd de productie van vleesvarkens en opfok van jongvee.'

De veeteelt werd beëindigd, de aspergeteelt uitgebreid en om het bedrijfsrisico (pensioenvoorziening) te beperken nam Wim een 'bijbaan' als melkmonsterneer, waarvoor hij 's ochtends vroeg en in de vooravond op pad was. Overdag was hij dan ondernemer in Diepenveen.

In de aspergeteelt ging de familie Veldink mee met de modernisering van de productietechnieken, zoals het gebruik van aspergefolie en een minder rugbelastende oogstechniek. Asperges moeten in het donker opgroeien om wit te blijven en ze hebben ook warmte en water nodig om voldoende te groeien. Bij dit seizoenswerk was zoon Mark al vele jaren ingeschakeld. Aspergeplanten gaan zo'n acht jaar mee en elke twee jaar wordt een deel gerooid en vindt herplant met een uit Limburg gehuurde plantmachine op een ander deel van de bedrijfsground plaats.

De groenteteelt geschiedt deels door uitplant van ingekocht materiaal en deels met zelf gezaaide groenten (bijvoorbeeld peulvruchten, bieten, rode kool en pompoenen). Kou, zon en regen hebben veel invloed op de oogst. Onkruidbestrijding wordt zo veel mogelijk mechanisch gedaan. De zelf gekweekte groenten worden niet bespoten met chemische middelen en dat geldt ook voor het in de regio gekochte en geteelde fruit. Veel plantmateriaal wordt ingekocht bij de biologische bedrijven KG Plant en Jongerius (beide uit Houten). Verder koopt het bedrijf in bij andere streekbedrijven. Diverse fruitsoorten komen bijvoorbeeld uit Olst en de kersen uit de Betuwe. Op het ruim vier hectare grote bedrijf wordt deels graan verbouwd als wisselteelt. Ook zoon Mark houdt naast het werk in de tuinderij een andere parttime baan aan, namelijk zijn eigen bedrijf in de bouw. Het werk in de tuinbouw in Diepenveen is mooi werk, maar de keuze voor een volle baan op een beperkte hoeveelheid grond in een dorp als

Helma, Wim en Mark Veldink, september 2025.

Diepenveen is te riskant. Tuinderij Veldink is klaar voor een nieuwe toekomst en voor de oude generatie lonkt het echte pensioen.

– De Oosterwaarde

Aan de Sallandsweg bevindt zich het biologisch-dynamisch bedrijf de Oosterwaarde. Op dertien hectare grond grond van het IJssellandschap kweken Myrthe Coppens en Koen Warnaars een breed spectrum aan groenten, fruit en bloemen. Ook is er een pluktuin met bloemen. De Oosterwaarde werkt samen met een groot aantal vrijwilligers, die deels ook klant zijn. De groenten en het fruit worden voor een groot deel als groentepakketten verkocht aan 250 vaste afnemers uit het dorp en omgeving.

In DiepenvEens nr. 52 (maart 2025) schrijven Marian Krus en Willem Janssen over dit bedrijf en vooral over de historie van de locatie, het vroegere boeren erf Het Kruissink. De Historische Vereniging Diepenveen heeft over Het Kruissink en de Oosterwaarde een boek uitgegeven. Gezien de genoemde publicaties wordt nu slechts kort ingegaan op de Oosterwaarde.

Begin 1994 startten Tineke Bakker en Irene Kuijters na een opleiding bij de Warmonderhof (biodynamische landbouwopleiding) met het bedrijf. Het bedrijf was destijds gefinancierd via crowdfunding, via leningen van klanten en voor een gedeelte door de Triodos-bank. Na een aantal jaren gestopt te zijn, kwam Tineke in 2017 terug en tot 1 juli 2025 was zij medevenoot van de CV De Oosterwaarde. In 2024 kwamen Myrthe Coppens en Koen Warnaars als vennoten in het bedrijf. Op 12 augustus 2025 overleed Tineke na een lange periode van ziekte. Haar bevlogen inbreng, de manier van omgaan met de aarde en de binding met vrijwilligers en klanten heeft de Oosterwaarde gemaakt tot een bloeiend bedrijf.

– Boomkwekerij en tuincentrum Gooiker

Tenslotte neemt Boomkwekerij en tuincentrum Gooiker een bijzondere plaats in als breed opgezet tuincentrum met inmiddels een regionale functie. In een afzonderlijk artikel in DiepenvEens wordt de schijnwerper op dit al ruim vijftig jaar bestaande bedrijf gericht.

De auteur is oud-bestuurslid van Groei en Bloei Deventer e.o. en volkstuintier op de Kusterskamp in Diepenveen. Dankzij de vriendelijke medewerking van de geïnterviewde personen en steun van Arie Koldeveij kon dit artikel tot stand komen.

Boomkwekerij en tuincentrum Gooiker 50 vijftig jaar actief

Door Jan Weggemans

Boomkwekerij en tuincentrum Gooiker van Gerben en Jacquélien Gooiker aan de Wechelerweg in Diepenveen bestaat al ruim 50 vijftig jaar en moet haar positie bepalen binnen een wijzigend bestand van leveranciers en klanten, in een tijd waarin een duurzame bedrijfsvoering noodzakelijk is om te overleven.

In 1972 is het tuincentrum opgericht op de huidige plaats aan de Wechelerweg door Gerard Gooiker en zijn vrouw, de ouders van Gerben. Gerard is gestart met het kweken van rozen en heide, die zijn vrouw op zaterdag aan huis verkocht. Gerard Gooiker was toen werkzaam bij kwekerij Knol in Eefde als boomkweker en chauffeur. In de periode daarvoor kweekte Gerard al in een kasje bij zijn ouderlijk huis aan de Boxbergerweg.

In 1980 was de in- en verkoop van planten verder ontwikkeld en startten de ouders van Gerben hun bedrijf fulltime. De circa drie hectare grond was al eigendom van Gerbens grootouders. Gerard Gooiker kweekte destijds ook voor andere bedrijven en voor de groothandel. Geleidelijk aan is het kweken voor externe partijen verdwenen. Het bedrijf richt zich sindsdien op de verkoop aan particuliere klanten.

Luchtfoto van Boomkwekerij en Tuincentrum Gooiker aan de Wechelerweg uit 1984.

→ Nieuwe leiders van het bedrijf

Gerben Gooiker en zijn vrouw Jacquélien (beiden begin vijftig) zijn samen eigenaar van het bedrijf (een

VOF, vennootschap onder firma). In 1996 startte Gerben parttime in het bedrijf naast een baan bij kwekerij Knol in Eefde. Zijn vooropleiding was de Rijks Middelbare Tuinbouwschool in Boskoop. Jacquélien heeft MTS werktuigbouwkunde gevolgd en HEAO commerciële economie; zij is sinds 2007 'de cijferaar' binnen het bedrijf. De belangrijke taken in het bedrijf krijgen vorm in onderling overleg. Er zijn nog twee medewerkers en twee jongeren in opleiding in het bedrijf. Eén van de twee medewerkers is Pascal Berends, de zoon van Jan Berends van het voormalige tuincentrum aan de Schapenzandweg nabij de Dorpsstraat. Verder is Gerard, de oprichter van het bedrijf nog regelmatig aanwezig voor hand- en spandiensten, een bakkie koffie en een praatje.

De Familie Gooiker in 2007 - v.l.n.r. Bets, Sylvia, Gerben, Gerard, Luuk en Jacquélien.

Op het terrein worden ook kerstbomen gekweekt en een deel van het bomenbestand dat zij verkopen. De meeste bomen (fruit- en sierteelt) worden ingekocht, deels bewaard in zwarte grond voor de directe verkoop zonder pot en deels opgepot. Klanten kunnen dan kiezen tussen wortelmateriaal in de rustperiode van de planten of duurdere opgepote bomen en struiken in het voorjaar en de zomer. Het zelf opkweken van stekjes is te arbeidsintensief.

Er wordt een breed assortiment biologische en onbespoten planten aangeboden: bomen, fruitbomen, vaste planten, groenteplanten, zaden van groenten en bloemen. Ook verkoopt het tuincentrum al enige jaren veenvrije potgrond. De

inkoop van planten, bomen en struiken geschiedt uitsluitend via vaste, zakelijke relaties en niet via een veiling. Het uitschakelen van tussenhandel in de keten komt de kwaliteitsbewaking en de prijs van de producten ten goede. Veel bestaande kwekerijen in de regio stoppen bij gebrek aan een bedrijfsopvolger. Daardoor kan deels niet meer in de streek worden ingekocht, maar opereert Gooiker voor de inkoop in toenemende mate landelijk. Via een beurs van handelaren kunnen nieuwe partners worden gevonden. Schaalvergroting en specialisatie spelen daarbij mede een rol.

→ **Bedrijfsontwikkelingen richting toekomst**

Ook de verkoop kent geleidelijk een bepaalde geografische en inhoudelijke ontwikkeling. Enerzijds wordt de regio waaruit de klanten komen groter, omdat klanten vanwege kwaliteit en duurzaamheid van hun aankopen ketens als Intratuin mijden. Via internet is de kwekerij goed te vinden. Anderzijds neemt het animo voor en de kennis van tuinieren onmiskenbaar af. Impulsaankopen van bloeiende planten en aankoop van op dat moment populaire planten beïnvloeden de bedrijfsvoering meer dan vroeger. Thans werken Gerben en Jacquélien aan het ontwerp van een voorbeeldtuin op een deel van hun grond om het bewustzijn en de kennis van de mogelijkheden voor de klanten in hun tuin te vergroten.

Al vanaf 2015 is men zich bij Gooiker bewust van de noodzaak van een duurzame bedrijfsvoering gericht op kwaliteit. De voor het plantmateriaal gebruikte grond op de kwekerij wordt door het opbrengen van bladcompost, lavameel en bentoniet (beide voor de mineralen in de bodem) de basis voor de ontwikkeling van een gezonde beplanting. Het bedrijf gebruikt geen bestrijdingsmiddelen. Daarbij komt dat gezonde planten minder gevoelig zijn voor ziekten en plagen. Ook bij de advisering aan klanten krijgt de uitleg over de 'bodem als basis' veel aandacht.

Preventie in plaats van bestrijding maakt bestrijdingsmiddelen in principe overbodig. Voor de kwekers waarmee het bedrijf zaken doet, wordt

diezelfde beleidslijn afgesproken en gehanteerd. Veel zakenpartners zijn MPS-gecertificeerd. Dit is een internationaal erkende certificering voor kwekers, gericht op duurzame productie en traceerbaarheid voor een verantwoorde teelt.

Gerben en Jacquélien zien hun bedrijf als een klein, gemoedelijk bedrijf, waar mensen kunnen komen voor persoonlijk advies en hulp, afgestemd op hun eigen tuin en wensen. Een bedrijf met nadruk op kwaliteit of zoals Gerben het stelt: 'Wij staan achter ons product'. Jacquélien vult aan: 'Wij zijn op weg naar een duurzame wereld'.

Boomkwekerij en tuincentrum Gooiker is een tuincentrum annex kwekerij dat alleen planten, zaden, struiken en bomen verkoopt. Geen koffie en taart, geen gereedschappen. Kortom een groen en toekomstgericht tuincentrum.

Gerben en Jacqueline Gooiker in 2022.

Diepenveen aan ramp ontsnapt?

Botsing tussen twee straaljagers boven Diepenveen 2 juni 1955

Door Arie Koldeweij

Zeventig jaar geleden op donderdag 2 juni 1955 omstreeks 16.45 uur kwamen boven Diepenveen (ongeveer boven de huidige woonwijk Steenbrugge) twee straaljagers van het type Gloster Meteor van de Koninklijke Luchtmacht met elkaar in botsing.

Het betrof een twee-zits toestel van het type T.Mk.7, registratienummer I-308, met daarin de leerling-sergeant-vlieger A. Wijgerse (20 jaar), en zijn instructeur luitenant A. H. Middelhoven (28 jaar), die in botsing kwam met het één-zits toestel van het type F.Mk.8, registratienummer I-230, bestuurd door sergeant G. Snip (20 jaar).

Gloster Meteor F Mk8.

Gloster Meteor T Mk7.

Het twee-zits toestel kwam van de vliegbasis Twenthe en het één-zits toestel van de vliegbasis Leeuwarden.

Vier Gloster Meteors, drie van de basis Leeuwarden en één van de basis Twenthe, hielden een oefening waarbij de drie van Leeuwarden het toestel van Twenthe door middel van radar moesten opsporen. Tegen kwart voor vijf kreeg men contact met elkaar en ze bleven nog even bij elkaar rondcirkelen. Op een gegeven moment bleek één van de motoren van het toestel van Snip te roken, waarop hij opdracht kreeg zijwaarts

uit te wijken. Hierbij kwam één van zijn vleugels in contact met de staart van het toestel uit Twenthe.

Beide toestellen raakten dermate beschadigd dat ze niet meer in de lucht te houden waren. Snip verliet het toestel met zijn schietstoel. Van het andere toestel kreeg Wijgerse opdracht van zijn instructeur om het toestel te verlaten. Dit toestel beschikte niet over schietstoelen, zodat beide vliegers zichzelf moesten redden door het cockpitdak te verwijderen en er daarna uit te springen. Vermoedelijk heeft Wijgerse (in tegenstelling tot ooggetuigen, die zeiden dat ze wel de kleine parachute, maar niet de grote parachute hadden gezien) te vroeg zijn parachute opengetrokken, waardoor de koorden in één keer door de beschadigde staart van het toestel werden doorgesneden. Doordat mijn vader postcommandant was van de Rijkspolitie van Diepenveen, kwamen er in de loop van de middag en avond diverse mensen van de luchtmacht ongevallencommissie bij ons thuis. 's Avonds laat lag op het grasveld voor ons huis de parachute met afgesneden koorden uitgespreid voor onderzoek door de ongevallencommissie van de luchtmacht.

Wijgerse viel van grote hoogte naar beneden en kwam terecht op één van de banen van de Sallandsche Golfclub. Hij was op slag dood. Middelhoven had in eerste instantie ook problemen met het openen van zijn parachute, maar slaagde daar op een hoogte van 10.000 voet alsnog in en kwam veilig aan de grond in de buurt van de Kranenkamp.

Snip kwam ook veilig aan de grond, maar was afgedreven in de richting van de IJssel en kwam tussen de tennisbanen van Drijver's Tennispark en de IJssel terecht. Zijn schietstoel kwam terecht in de gracht van Huize Nieuw Rande van de toenmalige eigenaar baron Stratenus.

Het toestel van Snip kwam brandend en met veel lawaai naar beneden en kwam grotendeels terecht in het bos aan de noordkant van Huize 't Weterman, vlakbij het toenmalige woonhuis van de familie Zand-Scholten aan de Oranjelaan 27. Tegenwoordig staan hier woningen met de adressen: 't Weterman 33 t/m 36. Meerdere brokstukken van zijn toestel kwamen op diverse plaatsen in het dorp terecht, o.a. de rechter

De op het voetbalveld ingeslagen rechtermotor I-230 MK8.

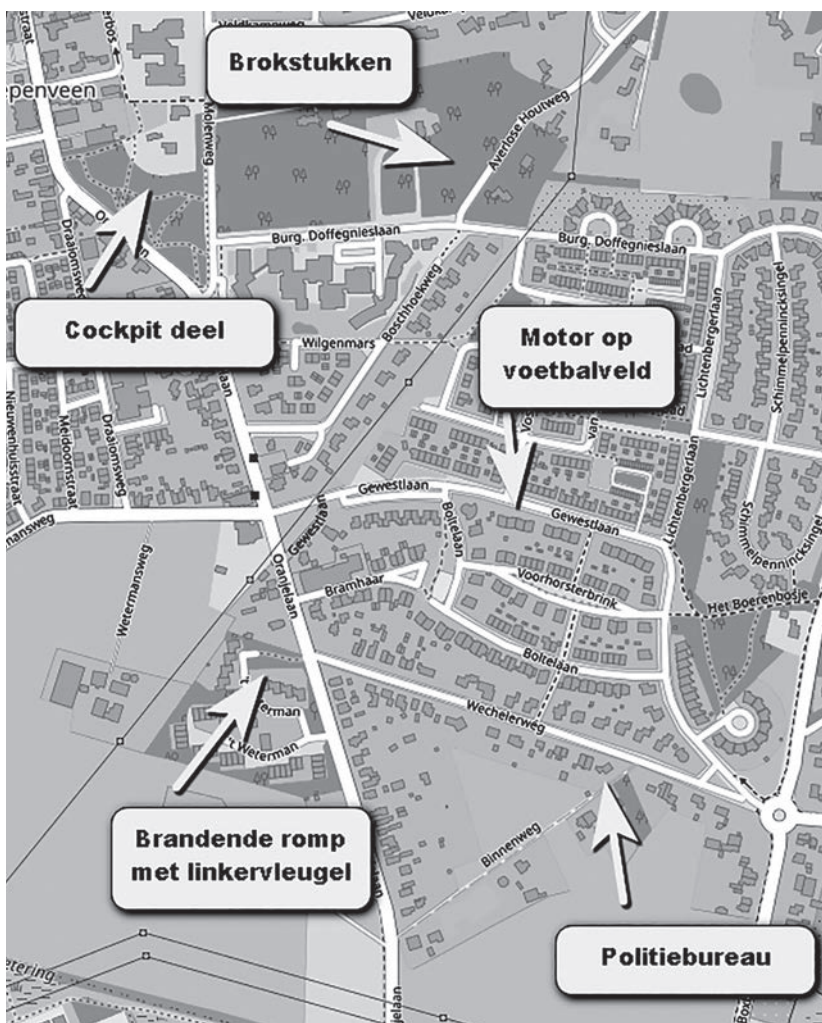
De brandweer blust de wrakstukken van de I-230 MK8 in 't Weterman.

Krantenkoppen betreffende de vliegtuigcrash.

straalmotor sloeg een groot gat midden in het voetbalveld van de Diepenveense Sportclub (toen nog achter de boerderij van de familie Voorhorst, tegenwoordig is hier de Gewestlaan in de wijk Vossebelt). Stukken van de beplating van de motor kwamen terecht vlakbij een woonhuis aan de Molenweg. Het mag een wonder heten, dat in het dorp niemand door de brokstukken geraakt werd.

Het toestel van Wijgerse en Middelhoven kwam terecht in de buurt van Huize Frieswijk.

Plattegrond waar de brokstukken insloegen.

Snip werd opgevangen door de heer Vroklage uit Deventer en een politieagent en heeft zich, nadat hij op het politiebureau een verklaring had afgelegd, in het huis van de heer Vroklage opgefrist. Daarna belde hij naar Leeuwarden met de mededeling dat hij ongedeerd was. Omstreeks 19.00 uur werd hij door de heer Vroklage naar vliegveld Teuge gebracht waar inmiddels een Auster vliegtuig uit Leeuwarden was geland. Waarmee hij naar vliegbasis Leeuwarden terugkeerde. Middelhoven werd door een auto van de vliegbasis Twenthe opgehaald.

Het stoffelijk overschot van Wijgerse werd naar het Sint Geertruidenziekenhuis te Deventer overgebracht. Hij ligt begraven in zijn voormalige woonplaats Rossum in de huidige gemeente Maasdriel.

De vijftigste rommelmarkt in Diepenveen!

Door Jotine Sonder

Het is de vraag of deze vlag de lading nog wel dekt. Uit gesprekken met een drietal zeer betrokken vrijwilligers, Jan Nieuwenhuis, Jan Harmelink en John Bruin komt naar voren dat er veel goede tweedehands spullen worden ingebracht. Soms worden zelfs zeer waardevolle spullen opgehaald. Het is zeker geen rommel wat aangeboden wordt.

De rommelmarkt is voortgekomen uit de activiteiten van de Hervormde Vrouwen Groep die in de maand mei altijd een bazaar organiseerde op het erf van de boerderij 't Weterman van de familie Nieuwenhuis. De stallen waren dan schoongemaakt, het vee liep buiten en de vrouwen verkochten dan hun in de winter gemaakte handwerken. De opbrengst kwam ten goede aan de hervormde kerk, die nodig gerestaureerd moest worden. Om meer gelden op te halen voor deze restauratie werd door mevrouw Knorth, voorzitter van de Hervormde Vrouwen Groep aan de kerkenraad voorgesteld om een rommelmarkt te organiseren zoals in Bathmen al gebruikelijk was. Dit voorstel werd aangenomen, waarbij gesteld werd dat het wel meer 'mannenwerk' zou zijn.

In 1973 werd de rommelmarktcommissie opgericht bestaande uit: Henk Koudstaal, voorzitter van de kerkvoogdij en beheerder van de financiën, Jan Nieuwenhuis, voorzitter van de diaconie, Anton Tiebot, afgevaardigde van de katholieke gemeenschap, Jan Tissink als taxateur. Dhr. Karenbeld vertegenwoordigde de middenstand. In de oprichtingsfase verleende ook dhr. Van Wijlen, onderdirecteur van Thomas & Drijver zijn medewerking. De kassier van de Boerenleenbank zorgde voor de financiële administratie. De commissieleden hadden vier jaar zitting en mochten drie keer herkozen worden. De sfeer in het team was prima, maar toen er na tien jaar wat spanningen in de opvolging ontstonden, werd de verantwoordelijkheid teruggegeven aan het bestuur van de Hervormde Kerk te Diepenveen.

Een nieuwe commissie werd gevormd, die grotendeels verder ging op de oude voet. Door de jaren heen zijn de opgehaalde spullen op wisselende locaties opgeslagen en gesorteerd. De kolenloods van de familie Karenbeld, de opslagruimte bij de kerk, bij de familie Peters aan de Schapenzandweg en bij de familie

Jaarlijkse Rommelmarkt 1974. Hilariteit bij v.l.n.r. Anton Tiebot, ds Knorth, Henk Koudstaal, Anton Hellewegen (koster), Frans Mulder.

Roetert aan de Sallandsweg. Ze boden allemaal opslagruimte. Tegenwoordig heeft men ruimte in gebruik van de familie Smeenk aan de IJsseldijk.

De rommelmarkt is gestaag gegroeid en is een belangrijke activiteit gebleken voor de Diepenveense gemeenschap. Tijdens de veertigste rommelmarkt werd dit nog eens onderstreept door de aanwezigheid van toenmalig burgemeester Heidema, die symbolisch een handje kwam helpen.

Het huidige bestuur bestaat uit acht actieve leden, waaronder een afgevaardigde van de kerk. John Bruin (voorzitter), Karin van den Berg (secretaris), Erik Smeenk (penningmeester), Martijn Harmelink, Hans Wichers Schreur, Willem Roetert, Ben Hulman en Frank van der Linden. Ook zij hebben vier jaar zitting en kunnen daarna herkozen worden. Men moet willen aanpakken en praktisch zijn ingesteld. Het is een hecht en actief team.

De voorbereiding van de rommelmarkt vraagt veel tijd en aandacht. De organisatie is veel omvattend en complexer geworden, vooral administratief. Denk bijvoorbeeld aan contact met de gemeente betreffende vergunningen, reserveren van de ruimte bij het Kulturhus en het Hof van Salland en het maken van afspraken met Circulus, het afvalverwerkingsbedrijf betreffende het plaatsen van containers.

De eerste zaterdag in september gaan circa twintig trekkers met vrijwilligers langs de huizen om de spullen voor de rommelmarkt in te zamelen, waarbij zij een eerste selectie op verkoopbare kwaliteit toepassen. Veelal worden goed verkoopbare producten aangeboden, maar een konijnenhok waar alleen het konijn

Jaarlijkse Rommelmarkt 1998. In dat jaar werd de jaarlijkse Rommelmarkt op het Kerkplein en de veiling in de Dorpskerk gehouden, omdat de normale locatie (Dorpshuis) in nieuwbouw was.

Karrenvrachten vol met rommel, opgehaald uit het dorp, worden aangevoerd om uitgezocht te worden.

is uitgehaald en een slechte autoband mag blijven liggen. Differentiatie is in de loop der jaren steeds belangrijker geworden. Kleding, vintage, retro, brocante, meubels, fietsen, huisraad, speelgoed, boeken en platen, alles wordt gesorteerd en overzichtelijk uitgestald voor de verkoop. Elektrische apparaten en fietsen zijn allemaal gecontroleerd en zo nodig gebruiksklaar gemaakt. Tafelhoofden zijn verantwoordelijk voor elk herkenbaar onderdeel. Al met al zijn er tussen de 200 en 250 mensen actief.

Als dan op de tweede zaterdag van september alles is uitgestald kan om 9.00 uur de verkoop beginnen. Om 11.00 uur is er een veiling waar de meest waardevolle spullen door de veilingmeester onder toezicht van een notaris bij opbod worden verkocht. Drommen mensen uit Diepenveen en de wijde omgeving komen op de koopjes af. Ze lopen langs de kramen, speurend naar iets van hun gading. Enthousiast als ze gescoord hebben. Veel attributen krijgen zo weer een tweede leven.

Ook de oliebolletjes gaan grif van de hand. Van oudsher werden ze gebakken door eigen vrijwilligers o.a. in de schuur van aannemer Schuck aan de Draaiomsweg, op de boerderij van Harmelink en in de voormalige keuken van 'Sparrenheuvel'. Tegenwoordig worden de oliebolletjes bij Werkplaats 31, een voorziening waar mensen met een kwetsbaarheid (samen) werken, door vrijwilligers van de rommelmarkt gebakken.

Om 15.00 uur klinkt het eindsignaal. Er rest dan nog een belangrijke klus voor de vrijwilligers. De overgebleven spullen moeten zeer zorgvuldig worden gesorteerd en worden beschikbaar gesteld voor andere goede doelen of gestort in de afvalcontainers

die Circulus komt halen. Restanten boeken worden door een opkoper opgehaald. Het streven is om geen overgebleven spullen op te slaan. Aan het eind van dit hele proces kan gekeken worden wat de rommelmarkt financieel, na aftrek van de kosten, heeft opgebracht. Dit bedrag komt ten goede aan de kerk en aan verenigingen en scholen die zich voorafgaand aan de rommelmarkt hebben aangemeld en die zelf een bijdrage hebben geleverd aan het hele gebeuren in de vorm van hand-en-spandiensten door vrijwilligers.

De rommelmarkt is door de jaren heen, met uitzondering van de drie coronajaren, een dynamische activiteit gebleken waar veel dorpsgenoten bij betrokken zijn, waar goede sociale contacten ontstaan en waar door de opbrengst wensen verwezenlijkt kunnen worden die zonder de geldelijke ondersteuning van dit project (nog) niet mogelijk zouden zijn geweest.

Ook de vijftigste rommelmarkt werd succesvol afgesloten. Er werden veel goed bruikbare spullen opgehaald. Zowel op het buitenplein als in de binnenruimten van het Kulturhus stonden weer volop koopjes. Mensen zochten met aandacht naar iets van hun gading, maar maakten zeker ook van de gelegenheid gebruik om met bekenden bij te praten. Het was een

Overzicht van de drukte op de rommelmarkt van 2025.

gezellige drukte getuige de foto die Harry Mulder van de grote zaal heeft gemaakt.

De netto-opbrengst van de ‘Rommelmarkt 2025’ bedroeg € 25.000. Dit is een fantastisch bedrag waar weer veel wensen mee in vervulling kunnen gaan. Voor Jan Nieuwenhuis, inmiddels 89 jaar, vanaf het begin betrokken bij deze bijzondere dorpsactiviteit, is deze vijftigste rommelmarkt een goed moment om zijn actieve bijdrage te beëindigen. Maar dat betekent zeker niet het einde van ‘De Rommelmarkt’. De enthousiaste vrijwilligers zullen ongetwijfeld ook volgend jaar deze waardevolle traditie in ere willen houden.

Geschiedschrijving met krantenartikelen

→ Verzamelen van krantenartikelen

Wanneer je iets te weten wilt komen over een onderwerp uit het verleden dan is het zoeken in oude kranten op internet een mogelijkheid. Met name Delpher is zo’n website die hiervoor heel geschikt is. Helaas betreft het dan alleen de berichtgeving uit de grote dagbladen. Wat gepubliceerd wordt in de huis-aan-huisbladen is daarin niet terug te vinden. Vandaar dat de historische vereniging ervoor heeft gekozen om alle (kranten)artikelen die over Diepenveen verschijnen te verzamelen. Door de artikelen in een jaarboek op te nemen, wordt een naslagmogelijkheid gecreëerd voor wat er zoal in het dorp speelt. Er wordt dus een tijdsbeeld vastgelegd. Zeker in deze tijd van internet, mobieltjes en sociale media vindt het bestuur deze vorm van lokale geschiedschrijving nog steeds van belang. Het is onze knipselgroep die aan deze taak uitvoering geeft. Verleden jaar leverde de knipselgroep alweer het vijftiengste boek van ‘Diepenveen in de krant’ af. Een mijlpaal om stil bij te staan.

→ De knipselgroep

Al in 1999, het jaar na de oprichting van onze vereniging, begonnen vijf dames met het verzamelen van de berichten die over Diepenveen in de krant verscheenen. Een jaar later verscheen de eerste uitgave met de gebundelde artikelen uit 1999 op A3-formaat met een prachtig groen ‘leren’ omslag. Elke jaargang die daarna verscheen zag er qua opzet en vormgeving nagenoeg hetzelfde uit.

Jaar in jaar uit knippen de dames artikelen en informatie over Diepenveen uit plaatselijke kranten en de landelijke pers, verenigingsbladen, publicaties van de gemeente of zelfs uit tijdschriften. Elk voorjaar komen ze bij elkaar om de verzamelde artikelen te sorteren naar de onderwerpen Berichtgeving, Cultuur, Natuur, Ondernemers, Onderwijs, Religie en Verenigingen. Ook schenken ze ieder jaar met enkele foto’s en ondersteunende tekst speciale aandacht aan een bijzondere gebeurtenis.

Dat de leden van de werkgroep hun taak ook belangrijk en leuk vinden blijkt wel uit het geringe verloop. De meeste dames, die nu deel uitmaken van de knipselgroep, zijn alweer jaren actief betrokken, waarbij Dinie Ellenbroek met zeventien jaar de kroon spant. Maar ook Ria Vredegoor, Bertha Middeldorp, Anki Koppert en Marion Nash lopen al meerdere jaren mee. Afgelopen jaar is Hank Hengeveld de gelederen komen versterken om de coördinatie te verzorgen en de productie van het boek bij de drukker te regelen.

→ Editie 2024

Het jaarboek 'Diepenveen in de krant' over 2024 is deze zomer uitgekomen: wederom een prachtige uit-

gave. Het ingebonden boek telt 182 bladzijden op A-3 formaat en is luxe uitgevoerd. Van het jaarboek worden vier exemplaren gedrukt, waarvan de exemplaren die bij de bibliotheekvestiging in het Kulturhus en bij Zorgcentrum Sparrenheuvel liggen door iedereen kunnen worden ingezien. Op deze locaties liggen inmiddels 26 jaargangen. Het is zeker de moeite waard om eens door de jaarboeken te bladeren en opnieuw te beleven wat er door de jaren heen zoal in Diepenveen is gebeurd. En zoek je iets specifiek uit een bepaald jaar dan is de kans groot dat je hier vindt wat je zoekt.

V.l.n.r. Anki Koppert, Dinie Ellenbroek, Marion Nash, Hank Hengeveld, Ria Vredegoor, Bertha Middeldorp.